

## บทที่ 2

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวของโรเจอร์ส ที่มีต่อการเพิ่มคุณภาพของการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก โดยใช้วิธีการวิจัยแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง(Pretest-posttest control group design)

### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 16 คน โดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามรายละเอียดดังนี้

1. ให้นักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2543 ทั้งหญิง และชายจำนวน 404 คน ตอบแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพักที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับแบบวัดที่มีความสมบูรณ์คืนมาทั้งสิ้น 384 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน หาคะแนนเฉลี่ย( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) หลังจากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนของนักศึกษาหอพักที่ได้ทั้งหมดเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ นำค่ามาตรฐานเปอร์เซนไทล์ 30 ที่ได้จากการพัฒนาแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาหอพัก 2 สถาบัน คือ นักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย และนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยบูรพา มาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษาหอพักจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้นักศึกษาที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 30 ตรงกับคะแนน 70 คะแนน มีจำนวนทั้งสิ้น 80 คน (ดูรายละเอียดเรื่องคะแนนมาตรฐานเปอร์เซนไทล์ที่ภาคผนวก ค ตารางที่ 23 หน้า 120 )

2. ผู้วิจัยเชิญนักศึกษาหอพัก จำนวน 80 คน ที่มีคะแนนจากแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 30 เข้าร่วมประชุม มีผู้มาเข้าร่วมประชุม 68 คน ผู้วิจัยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และสอบถามความสมัครใจนักศึกษาที่จะเข้าร่วมการวิจัย มีนักศึกษาหอพักหลายคนไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้เนื่องจากการเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ของผู้วิจัยกระทำในวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์ ซึ่งนักศึกษาบางคนมีเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้มีนักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 16 นอกจากนั้นนักศึกษาทั้ง 16 คน สามารถเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ในวันที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ได้เพียง 8 คน จึงแบ่งให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ในวันที่ผู้วิจัยกำหนดเป็น

กลุ่มทดลอง 8 คน เป็นนักศึกษาหอพักชาย 4 คน และนักศึกษาหอพักหญิง 4 คนและนักศึกษาอีก 8 คน เป็นกลุ่มควบคุม 8 คน เป็นนักศึกษาหอพักชาย 3 คน และนักศึกษาหอพักหญิง 5 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์ส และกลุ่มควบคุมจะได้เข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวของโรเจอร์สในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ในวันที่นักศึกษามีความพร้อมในการเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์

### การออกแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง(Pretest-posttest control group design)

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของโรเจอร์ส ที่กล่าวถึงองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยในการสื่อสารระหว่างบุคคล 3 ประการ คือ ความจริงแท้ (genuineness) การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข (unconditional positive regard) และการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก (empathic understanding) และตามมาตรวัดของ คาร์คัพฟ์ (Carkhuff, 1969) (ดูรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรวัดคุณลักษณะองค์ประกอบระหว่างบุคคลที่ ภาคผนวก ข หน้า 104)

### ลักษณะของแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก

แบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพักประกอบด้วยสถานการณ์ที่สร้างขึ้นจากสถานการณ์จริงในหอพักนักศึกษา โดยอิงเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคลของโรเจอร์ส และข้อคำถามซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นๆ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การจำแนกระดับคุณภาพการสื่อสารระหว่างบุคคลตามมาตรวัดของ ของคาร์คัพฟ์ (1969) ที่แยกระดับของการสื่อสารระหว่างบุคคลในด้านความจริงแท้ การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข และการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก ออกเป็น 5 ระดับ ดังนั้นแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคล จึงมีข้อคำถามในแต่ละข้อคำถาม 5 ระดับ ข้อคำถามหลังจากที่ได้ผ่านการพัฒนาเครื่องมือแล้วจะมีจำนวน 24 ข้อกระทง (ดูรายละเอียดเรื่องแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ที่ ภาคผนวก ข หน้า109)แบ่งตามองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- (1) ความจริงแท้(genuineness) จำนวน 8 ข้อกระทง ได้แก่ข้อ 2,5,10,11,16,18,21,23
- (2) การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข(unconditional positive regard) จำนวน 8 ข้อกระทง ได้แก่ข้อ 3,4,8,12,14,17,22,24
- (3) การเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก (empathic understanding) จำนวน 8 ข้อกระทง ได้แก่ข้อ 1,6,7,9, 13,15,19,20

### การตรวจให้คะแนน

#### แบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก

การตรวจให้คะแนนแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลฉบับนี้ ได้นำมาตรวัดความจริงแท้ การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข และการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก ตามมาตรวัดของคาร์คัฟฟ์ (Carkhuff,1969;Carkhuff and Berenson,1977) เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และประเมิน ซึ่งในคำตอบของแต่ละข้อกระทงมีการประเมินข้อคำตอบเป็น 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับที่ 1	ให้คะแนน	1	คะแนน
ระดับที่ 2	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับที่ 3	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับที่ 4	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับที่ 5	ให้คะแนน	5	คะแนน

### การคิดคะแนนรวม

#### แบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคล

คะแนนรวมได้จากคะแนนในแต่ละข้อกระทงที่มีผู้ตอบแบบวัดเลือกตอบทั้งหมด 24 ข้อรวมกัน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การให้คะแนนแล้วคะแนนรวมจะมีค่าระหว่าง 24-120 คะแนน สำหรับคะแนนที่ชี้ถึงคุณภาพในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้เกณฑ์ได้คะแนนในรายข้อตั้งแต่ 3-5 คะแนนขึ้นไปในแต่ละข้อ หรือผู้ที่ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 72 คะแนนขึ้นไปถือว่ามิฉะนั้นคะแนนจากแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพักที่แสดงถึงคุณภาพในการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก

### 1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของโรเจอร์ส

2) ศึกษามาตรวัดคุณลักษณะสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของคาร์คัฟฟ์ 3 ประการ คือ ความจริงแท้(genuineness) การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข(unconditional positive regard) การเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก(empathic understanding) (Carkhuff,1969;Carkhuff and Berenson,1977)

3) ศึกษาสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาหอพักจำนวน 30 คน จากหอพักนิตินิจจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 10 คน และหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 10 คน เพื่อนำมาสร้างสถานการณ์ในข้อคำถาม

4) นำสถานการณ์ในข้อคำถามที่สร้างขึ้นให้นักศึกษาหอพัก จำนวน 30 คน จากหอพักนิตินิจจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา และหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตอบ เพื่อเป็นตัวอย่างแนวการตอบและเป็นตัวอย่างลักษณะถ้อยคำและภาษา

5) สร้างแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษา โดยข้อคำถามสร้างโดยยึดหลักมาตรวัดของคาร์คัฟฟ์ จำนวน 38 ข้อ หลังจากนั้นนำมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือรายละเอียดดังนี้

#### ความตรงตามเนื้อหา

นำแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลที่สร้างขึ้น รวมทั้งแนวคิดความสัมพันธระหว่างบุคคลตามทฤษฎีของโรเจอร์สและมาตรวัดของคาร์คัฟฟ์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ดร.จิ้น แบร์รศ.ดร.โสริช โทธิแก้ว และอาจารย์อรรณญา ดุ้ยคำภีร์ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(content validity) และตรวจสอบความตรงของข้อคำถามที่จำแนกตามมาตรวัดของคาร์คัฟฟ์ให้ตรงตามมาตรวัดของคาร์คัฟฟ์โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 และรศ.ดร.โสริช โทธิแก้วเป็นผู้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัดก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

#### ความตรงเชิงโครงสร้าง

นำแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.จัดทำจดหมายจากสำนักพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ถึง กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา และสำนักงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียเพื่อขออนุญาตนำแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ศึกษาแก่นักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยบูรพา และนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

2.นำแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ไปศึกษากับนักศึกษาหอพัก

จำนวน 250 คน ได้แก่ นักศึกษาหอพัก มหาวิทยาลัยบูรพา 150 คน และนักศึกษาหอพัก มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย 100 คน ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาและรายละเอียดเกี่ยวกับการออกแบบวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคลกับอาจารย์ประจำหอพักทั้ง 2 สถาบัน สำหรับกระบวนการในการชี้แจงการตอบแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลกับนักศึกษาหอพัก อาจารย์ประจำหอพักทั้ง 2 สถาบันเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดให้นักศึกษาหอพักทราบ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่ประชุมและระบบการจัดการของทั้ง 2 สถาบัน ผู้วิจัยได้รับกระดาษคำตอบคืนมาจากทั้ง 2 สถาบันรวมจำนวนทั้งสิ้น 199 คน

3. นำข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาหอพักทั้งหมด 199 คน มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการคำนวณเพื่อวิเคราะห์รายข้อ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนนรวมของแต่ละด้านกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ค่าความเที่ยง และค่ามาตรฐานเปอร์เซนไทล์ ด้วยโปรแกรม SPSS รายละเอียดดังนี้

### 3.1 การคัดเลือกรายข้อ

3.1.1 นำคะแนนที่ได้จากนักศึกษาหอพัก จำนวน 199 คน มาเรียงลำดับจากน้อยไปมาก เพื่อใช้ในการแยกกลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำ เพื่อ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูง 27% และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ 27 % สำหรับแบบวัดนี้มีผู้ตอบจำนวน 199 คน ดังนั้น 27% ของกลุ่มสูงจึงได้แก่นักศึกษาคนที่ได้คะแนนนับจากคะแนนสูงที่สุดลงมา 54 คน สำหรับ 27% ของกลุ่มต่ำ จึงได้แก่นักศึกษาคนที่ได้คะแนนนับจากคะแนนที่ต่ำที่สุดลงมา 54 คน

3.1.2 นำคะแนนของนักศึกษากลุ่มสูง 54 คน และกลุ่มต่ำ 54 คน มาหาค่าอำนาจจำแนกด้วยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่าข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง.0000-8.095(ดูรายละเอียดเรื่องค่าอำนาจจำแนก ในภาคผนวก ค.ตารางที่.24 หน้า 121)

3.1.3 นำคะแนนของนักศึกษาหอพัก จำนวน 199 คน มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ(Item-total correlation) พบว่าข้อคำถามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับระหว่าง -.0392-.4257(ดูรายละเอียดเรื่องค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ในภาคผนวก.ค..ตารางที่.25หน้า.122)

3.1.4 นำคะแนนของนักศึกษาหอพัก จำนวน 199 คน มาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมแต่ละองค์ประกอบกับคะแนนรวมของแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ทั้งฉบับ พบว่าข้อคำถามในแต่ละด้านมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ระหว่าง .681-.842(ดูรายละเอียดเรื่องค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมแต่ละด้านกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ในภาคผนวก.ค.ตารางที่ 27 หน้า.123)

3.1.5 การตัดรายข้อ ใช้เกณฑ์จากค่าอำนาจจำแนก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ รายละเอียดดังนี้

- เลือกเฉพาะรายข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ผ่านเกณฑ์ตามค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 32 ข้อ
- นำข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ แยกเป็นรายด้าน 3 ด้าน ได้ดังนี้ ด้านความจริงแท้ จำนวน 12 ข้อ ด้านการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข 12 ข้อ และด้านการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก 8 ข้อ ในแต่ละข้อให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับเป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับข้อจากค่าสูงไปหาค่าต่ำ
- เนื่องจากในด้านการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึกมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์เพียง 8 ข้อ จึงใช้เกณฑ์การคัดเลือกจำนวนข้อในด้านอื่น ๆ ตามจำนวนข้อในด้านการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก คือ คัดเลือกในด้านความจริงแท้ มา 8 ข้อ โดยเลือกข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับสูงที่สุด และคัดเลือกในด้านการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข มา 8 ข้อ โดยใช้เกณฑ์เดียวกับด้านความจริงแท้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค ตารางที่ 25 หน้า 122)

สรุปได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพจำนวน 24 ข้อ ได้แก่ ความจริงแท้(genuineness) จำนวน 8 ข้อ กระจก ได้แก่ข้อ 2,5,10,11,16,18,21,23 การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข(unconditional positive regard) จำนวน 8 ข้อกระจก ได้แก่ข้อ 3,4,8,12,14,17,22,24 และการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก (empathic understanding) จำนวน 8 ข้อกระจก ได้แก่ข้อ 1,6,7,9, 13,15,19,20

### 3.2 การหาค่าความเที่ยง(Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบวัดของนักศึกษาหอพัก จำนวน 199 คน ที่คำนวณจากข้อคำถามเพียง 24 ข้อมาหาค่าความเที่ยงแบบวิธีหาความคงที่ภายใน(internal consistency) ด้วยสูตรการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ .7878และหาค่าความเที่ยงของแบบวัดในแต่ละองค์ประกอบ พบว่ามีค่าความเที่ยงระหว่าง.5666-.6300 (ดูรายละเอียดเรื่องค่าความเที่ยงในภาคผนวก.ค.ตารางที่.26.หน้า 123)

### 3.3 หาค่ามาตรฐานเปอร์เซนไทล์

ผู้วิจัยนำแบบวัดของนักศึกษาหอพักจำนวน 199 คน มาคิดคะแนนในรายข้อคำถาม 24 ข้อและนำมาหาค่าคะแนนมาตรฐานเปอร์เซนไทล์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ดูรายละเอียดเรื่องค่ามาตรฐานเปอร์เซนไทล์ ในภาคผนวก.ค.ตารางที่.23.หน้า.120)

## ขั้นตอนในการวิจัย

ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

### 1. ระยะเวลาก่อนทดลอง

1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการทำกลุ่มจิตสัมพันธ์ โดยศึกษานำร่องกับนักศึกษาหอพัก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 1 ครั้ง ถอดเทปการทำกลุ่มและให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รศ.ดร. โสริษฐ์ โภธิแก้ว ตรวจสอบกระบวนการในการทำกลุ่มจิตสัมพันธ์ เมื่อได้รับคำแนะนำและข้อแก้ไข ได้ศึกษานำร่องกระบวนการทำกลุ่มจิตสัมพันธ์เป็นครั้งที่ 2 กับ นักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ถอดเทปการทำกลุ่มและให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

1.2 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย กับนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติไปยังสำนักพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลให้นักศึกษาหอพักของหอพัก มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติตอบ จำนวน 404 คน ได้กระดาษคำตอบที่มีความสมบูรณ์คืนมาทั้งสิ้น 384 คนและนำคำตอบจากแบบวัดมาตรวจให้คะแนน คำนวณหาค่าเฉลี่ย( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) หลังจากนั้นนำคะแนนของนักศึกษาหอพักที่ได้ทั้งหมดเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ นำค่ามาตรฐานเปอร์เซนไทล์ 30 ที่ได้จากการพัฒนาแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาหอพัก 2 สถาบัน คือ หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย และหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 199 คน มาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษาหอพักจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้นักศึกษาที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 30 พบว่ามีจำนวน 80 คน

3. ผู้วิจัยเชิญนักศึกษาหอพัก ที่มีคะแนนจากแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 30 ทั้งหมดเข้าร่วมประชุม มีนักศึกษาเข้าร่วมประชุม 68 คน ผู้วิจัยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และสอบถามความสมัครใจนักศึกษาที่จะเข้าร่วมการวิจัย มีนักศึกษาหอพักหลายคนไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้เนื่องจากการเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ของผู้วิจัยกระทำในวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์ ซึ่งนักศึกษาบางคนมีเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้มีนักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองได้ เพียง 16 คน นอกจากนั้นนักศึกษาทั้ง 16 คน สามารถเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ในวันที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ได้เพียง 8 คน จึงแบ่งให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ในวันที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 8 คนและนักศึกษาอีก 8 คน เป็นกลุ่มควบคุม 8 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์ส และกลุ่มควบคุมจะได้เข้าร่วมกลุ่ม

จิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์สในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ในวันที่นักศึกษาที่มีความพร้อมในการเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ (ดูรายละเอียดเรื่องข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ภาคผนวก ฉ หน้า.....)

### 3) ระยะเวลาทดลอง

1) ผู้วิจัยและกลุ่มทดลองเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์ส เป็นเวลา 2 วัน 2 คืน จำนวน 22 ชั่วโมง วันศุกร์ที่ 19 มกราคม ถึงวันอาทิตย์ที่ 21 มกราคม 2544 ณ บ้านพักสุขใจ บางแสน ชลบุรี

วันศุกร์ 18.00-20.00 น. และ 21.00-01.00 น.

วันเสาร์ 09.00-12.00 น. และ 13.00-16.00 น.  
20.00-24.00 น.

วันอาทิตย์ 09.00-12.00 น. และ 13.00-16.00 น.

ในแต่ละช่วง(session)ของการทำกลุ่มจะมีช่วงของการพัก โดยผู้นำกลุ่มจะใช้การสังเกตท่าทีความอ่อนล้าของสมาชิกกลุ่ม ถ้าหากพบว่าสมาชิกกลุ่มมีลักษณะท่าทางเหนื่อยและต้องการพักผ่อน ผู้นำกลุ่มก็จะพักกลุ่มตามความต้องการของสมาชิก ผู้นำกลุ่มได้นำเวลาในช่วงของการพักเข้ามารวมถือเป็นช่วงเวลาของการทำกลุ่มเพราะในขณะที่ของการพักทั้งผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มยังได้มีประสบการณ์ร่วมกันอยู่ และยังเป็นโอกาสที่จะได้สังเกตการใช้ประสบการณ์ภายนอกกลุ่มของสมาชิกกลุ่มด้วย ซึ่งแตกต่างจากการพักในระหว่างช่วงแต่ละช่วง ที่ผู้นำกลุ่มอาจแยกออกจากกลุ่มโดยไม่มีประสบการณ์ร่วมกันเลย

กลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์ส ดำเนินไปตามทัศนะพื้นฐานของโรเจอร์สในส่วนของความเชื่อในศักยภาพของมนุษย์ที่ว่าบุคคลสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง ภายในกระบวนการของกลุ่มจิตสัมพันธ์ สมาชิกกลุ่มจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการดำเนินไปของกลุ่มด้วยตนเอง ดังนั้นกลุ่มจิตสัมพันธ์ของโรเจอร์สจึงไม่มีการวางแผนหรือโครงสร้างการดำเนินการของกลุ่ม แต่จะให้กลุ่มดำเนินไปตามทิศทางของกลุ่มภายใต้กระแสการเคลื่อนตัวไปตามธรรมชาติของกลุ่ม บรรยากาศภายในกลุ่มจะประกอบไปด้วย การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข ความจริงแท้ และการเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก บรรยากาศ เหล่านี้ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่มและเรื่องราวที่สมาชิกกลุ่มได้แสดงออก และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันมีคุณค่าซึ่งกันและกัน

กระแสกลุ่มจิตสัมพันธ์ของโรเจอร์ส มักจะมีการดำเนินตามขั้นตอนที่แสดงไว้ข้างล่าง และที่พบในการวิจัยกระบวนการได้ดำเนินไปดังนี้ บางครั้งมีลักษณะคาบเกี่ยว กลมกลืน หรือข้ามขั้นได้ในบางโอกาส



ขั้น	กระแสดังกล่าว	หน้าที่ของผู้นำกลุ่ม
1	ภาวะวณเวียน เป็นระยะเริ่มต้นของการดำเนินกลุ่ม สมาชิกจะเผชิญกับความเครียด อึดอัด สับสน และเงียบ การสนทนาเป็นไปในเรื่องทั่ว ๆ ไป ไม่ต่อเนื่อง	ผู้นำกลุ่มเชิญชวนให้สมาชิกกลุ่มได้บอกเล่าถึงประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในเรื่องของการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยไม่กำหนดหัวข้อในการสนทนา เพราะต้องการให้สมาชิก ได้แสดงออกอย่างอิสระตามที่ต้องการ ผู้นำกลุ่มเอื้ออำนวยให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึกลักษณะที่
2	การต่อต้านในการสำรวจตนเองหรือแสดงความเป็นตนเอง เป็นระยะที่สมาชิกกลุ่มยังไม่กล้าสำรวจตนเองอย่างลึกซึ้ง เพราะยังไม่ไว้วางใจกลุ่ม	บรรยากาศของกลุ่มที่ปลอดภัย การยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข การเข้าใจอย่างร่วมรู้สึก ซึ่งภายใต้บรรยากาศนี้จะเอื้อให้สมาชิก
3	การบรรยายความรู้สึกลึกในอดีต สมาชิกเริ่มไว้วางใจกลุ่ม การเล่าเรื่องของสมาชิกจะเป็นเรื่องของคนในอดีต	ได้เกิดความสอดคล้องในตน ผู้นำกลุ่มจะเอื้อให้สมาชิก ได้เป็นผู้กำหนดแนวทางการเป็นไปของตน
4	การแสดงออกของความรู้สึกลึกทางลบ ระยะเวลาการแสดงออกของความรู้สึกลึกจะเป็นภาวะที่นี้ เคี้ยวนี้ แต่จะเป็นความรู้สึกลึกที่เป็นไปในทางลบ เพื่อตรวจสอบการตอบสนองของกลุ่มและความรู้สึกลึกทางลบแสดงออกได้ง่ายกว่าความรู้สึกลึกทางบวก	
5	การแสดงออกและการสำรวจสิ่งที่มีความหมายของตน สมาชิกเริ่มไว้วางใจกลุ่มมากขึ้น จะมีการแสดงถึงสิ่งที่มีความหมายของตน หรือต่อตนเองออกมา ช่วงนี้เป็นการเดินทางไปสู่ "การเข้าใจศูนย์กลางของตน"	
6	การแสดงออกของความรู้สึกลึกระหว่างบุคคลในกลุ่มที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เป็นการเข้าสู่จิตสัมพันธ์ที่ละเอียดอ่อน กระบวนการนี้จะเป็นการแสดงความรู้สึกลึกที่มีในขณะนั้นต่อสมาชิกกลุ่ม	
7	การพัฒนาคุณภาพเชิงรักษา เป็นระยะที่แสดงถึงสัมพันธ์ภาพในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	
8	การยอมรับตนเอง และเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงเป็นขั้นที่สมาชิกเริ่มเกิดการยอมรับตนเอง จะเป็นแนวทางให้สมาชิกได้เปลี่ยนแปลงตนเอง	
9	การเปิดกระแสนอกของตนเอง สมาชิกจะเริ่มแสดงตัวตนที่แท้จริงของตนเองออกมา	



10	การได้รับข้อมูลป้อนกลับ สมาชิกจะได้รับข้อมูลป้อนกลับทั้งทางบวกและทางลบจากสมาชิกกลุ่ม ก่อให้เกิดการยอมรับและเข้าใจตนเอง
11	การเผชิญหน้า เป็นภาวะของการเผชิญกันในระดับของความรู้สึกเดียวกัน
12	ความสัมพันธ์ในการช่วยเหลือภายนอกกลุ่ม จากความสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการช่วยเหลือกันทั้งภายใน และภายนอกกลุ่ม
13	จิตสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน สมาชิกจะสัมผัสถึงความลึกซึ่งต่อกัน
14	การแสดงความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกใกล้ชิด เป็นผลจากการเข้าสู่จิตสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน สมาชิกจะเกิดความรู้สึกใกล้ชิดและแสดงความรู้สึกทางบวกต่อกัน
15	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในกลุ่ม พฤติกรรมภายในกลุ่มจะมีการเปลี่ยนแปลง สมาชิกจะเอาใจใส่และช่วยเหลือกัน

(ดูรายละเอียดประสบการณ์การเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามกระแสกลุ่มจิตสัมพันธ์แนวโรเจอร์สที่ ภาคผนวก จ หน้า 127 )

หมายเหตุ กระแสของกลุ่มจิตสัมพันธ์นี้ไม่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดที่ชัดเจน มีลักษณะคาบเกี่ยวและกลมกลืนกัน และอาจไม่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นดังกล่าว บางครั้งกระแสกลุ่มอาจสลับไปมาได้

2) ผู้วิจัยได้นัดหมายกับกลุ่มควบคุมในการเข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์สในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2544

## 2. ระยะเวลาหลังการทดลอง

1) ภายหลังจากเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์ส ผู้วิจัยนำแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ให้กลุ่มทดลองตอบแบบวัดซ้ำหลังจากเข้ากลุ่ม สำหรับกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดซ้ำในวันจันทร์ต่อมาและนำคะแนนที่ได้จากทั้งสองกลุ่มมาตรวจให้คะแนน

2) คัดคะแนนรวม โดยการรวมคะแนนจากทุกข้อของผู้ตอบแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นคะแนนการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

### 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนจากแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพักของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
- 2) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ของคะแนน ที่ได้จากแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพักภายในกลุ่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์ส โดยใช้ค่าสถิติที (t-dependent test)
- 3) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ของคะแนนที่ได้จากแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพัก ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อน และหลังการเข้าร่วมกลุ่มจิตสัมพันธ์ตามแนวโรเจอร์ส โดยใช้ค่าสถิติที (t-independent test)
- 4) แจกแจงค่าความถี่ในการตอบข้อคำถามตามระดับมาตรวัดของคาร์คัพฟ์ ที่ได้จากแบบวัดการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาหอพักของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมรายด้านและรวมทั้งฉบับ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความถี่ในการตอบข้อคำถามตามระดับมาตรวัดของคาร์คัพฟ์ก่อนและหลังการทดลอง